

Anteckningar

9.00 Välkommen till SYV-nätverket

9.05 Planering och dimensionering av gymnasial utbildning inom Göteborgsregionen - Niklas Svensson, GR

Skolverkets regionala planeringsunderlag

Den nya lagstiftningen gällande planering och dimensionering ska tillämpas på utbildning från 2025. Förändringen handlar inte bara om att dimensionera efter arbetsmarknadens behov utan också öka det tillgängliga utbildningsutbudet, vilket förutsätter stora förändringar på många håll i landet och är en viktig fråga nationellt. Inom GR har man idag en effektiv organisation för denna planering. Kommunerna bör gemensamt komma överens, GR har en roll men i slutändan är det ett huvudmansbeslut att fatta. En gemensam antagning till gymnasieskolan är inte heller en självklarhet överallt. Etableringsfrågan är också högaktuell; vad gör faktiskt de som läst ett visst program, kommer de vidare?

Regionens kompetensbehov inom både privat och offentlig sektor ska bedömas på både kort och lång sikt. Skolinspektionen ska godkänna vid nystart av skola, ny utbildning eller ny inriktning.

De regionala planeringsunderlagen från Skolverket är bra och visar på sökandes intresse och behov, mönster och likheter. Planeringsunderlagen finns sedan också per län med bedömning och rekommendationer, arbetsmarknadens behov och ungdomars efterfrågan och ser också på pendlingsmönster. Det finns en sammanfattande del och fördjupning per utbildningsområde. Niklas visar ett exempel på hur bedömningen görs med hjälp av SCB-statistik, Västra Götalandsregionens inspel, branschföreträdare, möjlig etableringsgrad, matchningsgrad, sökandeplacering och det totala antalet i procent. Mycket samtal har förts om dessa analyser där vissa sett endast till arbetsmarknadens behov när det ska sammanfattas med andra punkter.

GR har landat i att de regionala planeringsunderlagen behöver kompletteras för att vara till hjälp. Fler ungdomar behöver läsa ett yrkesprogram, generellt sett. Statistiken visas dock för hela länet, men är det någonstans det behöver ske förflyttning är det inom GR-

kommunerna. I underlaget finns också motiverade skäl:

Skolverkets bedömning

- Utbudet matchar inte behoven
- Fler ungdomar behöver läsa ett yrkesprogram

Öka platser

BA, EE, FT – brist, högt sök

IN, VO – brist, hög etableringsgrad

Minska platser

Frisör och stylist* – låg etableringsgrad

SA, EK – överskott, låg andel påbörjar studier

ES – överskott, låg andel påbörjar studier, lågt sök

TE, NA – lågt sök

Oförändrat

Övriga (RL – brist, men låg etableringsgrad)

IM programinriktat val & yrkesintro

Bör i högre grad följa rekommendationer för nationella program

Frågor och reflektioner från gruppen: Kan låg etableringsgrad handla om covid? Nej, troligtvis inte, bedömningen har innefattat underlag från 2019 och därefter kom covid. Branschernas kommentarer i utbudsrapporten ger i vissa fall en annan bild än de regionala planeringsunderlagen.

Etableringsgraden undersöks ett antal år efter avslutad utbildning, hur många var vi i gruppen osäkra på vid träffen. Retorisk fråga; Vad blir det av det här? Leder det verkligen vidare mot vad vi behöver?

Rapport gymnasialt utbud 2023

Det behövs ett gott underlag för GR och i februari kom rapporten för 2023 ut och nås [under denna länk](#). Rapporten beskriver trender och tendenser inom regionen och den stora fördelen är att all gymnasial utbildning finns med, även den inom vuxenutbildningen. Branschernas kommentarer i rapporten har förtydligats och utökats och det finns exempelvis kommentarer när de inte känner igen sig i rekommendationerna som ges i de regionala planeringsunderlagen.

Vi har fler och fler gymnasieelever inom GR, hur kan vi säkerställa att det finns utbildningsplatser? Det är många sökande per plats och hög konkurrens om utbildningarna. Elevkurvan går uppåt fram till 2027 och sedan planar den ut. 2023 hade vi en trend att utbildningsplatserna minskade. Vi ser en ökning av antalet platser under 2024 men inte i relation till det ökade antalet sökande. Procentuellt sett ökar Försäljnings- och serviceprogrammet, Hotell- och turismprogrammet, Industritekniska programmet och Restaurang- och livsmedelsprogrammet mest.

Utbudsprocessen inom GR inför 2025

Niklas presenterar den nya processen kring samråd av utbildningsutbudet med start 2025. Man har intervjuat kommunerna med frågor om bland annat vem som planerar att bygga ut och att öppna upp fler skolor. I april kommer det preliminära utbildningsutbudet inför 2025 att diskuteras. Även de fristående huvudmännen i regionen bjuds från och med i år in och vara med i den gemensamma

Anteckningar 2024-03-08, kl.9.00

Plats: Digitalt via Teams

planeringen. Det är ca 40 % av utbildningsplatserna som finns att tillgång på fristående gymnasieskolor så det vore en stor vinst att få med dem i processen.

Under planeringsprocessen pratar utbildningscheferna också om angränsade områden som exempelvis studie- och yrkesvägledningsrelaterade frågor på olika vis, exempelvis kring SYV i undervisningen, könsbundna val och systematisk vägledning. Man har också särskilt lyft vikten av fullföljda studier, kommande investeringar i yrkesprogrammen och betonat samverkan med enskilda huvudmän.

En strategisk referensgrupp rörande regional SYV var på gång att startas upp i syfte att föda nya initiativ och samverka mer inom regionen. När frågan diskuterades bland utbildningscheferna såg man dock fördelar i att göra detta till en större fråga och ha deltagare med mandat att fatta betydande beslut. Gruppen har därför pausats och kan mynna ut i ett uppdrag från utbildningscheferna till SYV-nätverket.

Frågor och reflektioner från gruppen: Förslag kom att informera om eftertraktade utbildningar i VSJV och på ansökningswebben inför gymnasievalet. En ytterligare åsikt var att sluta använda ordet "brist" när man talar med unga om yrken. Brist är ett negativt uttryck och behöver bytas till positiva ordalag. Hur uttrycker man sig på annat sätt? Medskick till kommande arbete med Gymnasiedagarna.

Paus 10min

Efter pausen följer en gruppdiskussion i 30 min i grupper om ca 4 st från blandade kommuner i varje grupp. Grupperna tar anteckningar och mejlar till samordnaren samt lyfter några insikter i storgrupp efteråt.

Frågor

- Vad innebär dimensioneringsreformen **för sökande elever**?
- Vad innebär dimensioneringsreformen **för dig i din roll som SYV**?
  - Påverkar det din profession på något sätt?
  - Hur ska du arbeta utifrån de etiska riktlinjerna?
  - Diskuteras frågan med andra SYV? Andra yrkesgrupper?
- Hur tänker **ni i kommunen** kring dimensioneringsreformens påverkan på studie- och yrkesvägledningen.
  - Diskuteras frågan med andra SYV? Andra yrkesgrupper?
- Vilken relaterad fråga vill ni fortsätta arbeta med/utveckla i gruppen vid nätverksmötet 24 maj?

Återkoppling från grupperna

Grupp 1: Hade en het diskussion. Frågan har tuggats på i många år och vilka kopplas på när det ska komma till utveckling. Påverkan på vår profession i diskussion om att det inte är enkom SYV som kan arbeta med frågan och att den inte bara kan hamna på våra axlar, det pratas inte om det på arbetsplatser, våra kollegor vad vet de?! Vi konstaterar att vi tyvärr i våra kommuner inte är så involverade i själva dimensioneringsdiskussionen i hemkommunen.

Kommentarer från andra: det är mycket snack i olika forum. Vi tänker mycket lokalt här men inte på plats hos oss i skolan. Vi ska sprida vidare i våra kommuner, hur gör vi det? Hur nära arbetet ser ut är olika inom kommunerna, rektor som chef respektive vägledarorganisation. Kopplingen till lärare saknas och frågan behöver kopplas per ämne. Kanske kommer ni när i SYVnätverket in i ett tidigt läge och ser saker nu som andra inte "hunnit med" än? Nu växer frågan.

Grupp 2: Dimensioneringsreformen kan för sökande elever leda till att det blir inflation i betyg, att det blir svårare att bli antagen till programmen eleverna söker. Tvingade att söka det programmet de inte vill. Fristående skolor sätter högre betyg vilket innebär att universiteten får lägre standard på utbildade människorna. Kommer inte ändra elevernas sökningar.

Vad innebär det för SYV? Vi behöver "utbilda" vårdnadshavare i hur det fungerar med gymnasiet och hur elever ska söka. Få det att bli ett samtal runt matbordet hemma. PRAO kan bli viktigare. Vi får fortsätta med att möta eleven där hen är men informera om alternativen. Situationen påverkar oss att arbeta mer gentemot vårdnadshavare och med frågor om morgondagens arbetsmarknad.

Borde vi göra mer gemensamt inom GR och hur har det blivit såhär? Är den breda vägledningen för dålig eller effekten av GY11 att man inte kommer vidare om man inte startar i yrkesprogram?

Kommentarer från andra: anordnar föräldramöten inför gymnasievalet med näringslivschefen i kommunen och presenterar yrken. Känslan i år är att många söker yrkesprogram. I Härryda kommer utökade föräldramöten inte att sammanfalla med gymnasievalet utan komma i ett mycket tidigare skede. Det behöver jobbas mer med den breda vägledningen. Har GY11 förstört med att ta bort programmets högskoleförberedande ingång? Uppfattning att yrkesprogrammen blir tuffare i och med att högskoleförberedande program blir färre till antal och fler tvingas söka yrkesprogram.

Grupp 3: Mycket intressanta diskussioner. Ungdomar idag är mycket intressestyrda och är man inte intresserad av kurs i programmet tappas motivationen. Lärarnas insats i ämnena vore värdeskapande. Vid sökning kommer de kanske inte märka mycket men behöver säkra upp med fler val i ansökan. Större konkurrens om ökningen inte ges på yrkesprogrammen. Risk att IM växer och påverkas av bristande motivation och sen inte kommer in, bl a beroende när man är en liten kommun.

Vi tror inte att dimensionerings kommer påverka eleverna något nämnvärt då de söker utifrån det utbudet som finns. Dock kan det påverka elever med lägre meritvärde att de har svårare att komma in på de program de önskar läsa. Om elever kommer in på sitt 8:e val, hur studiemotiverade blir dessa elever att läsa på gymnasiet?

SYV kan behöva ha fler vägledningssamtal med elever för att de ska förstå och säkra upp sin ansökan med fler program och skolor så de inte riskerar att stå utan gymnasieplats. Vi behöver arbeta mer med vårdnadshavare kring hur arbetsmarknaden ser ut, vad näringslivet efterfrågar för kompetenser och tydliggöra gymnasieprogrammets struktur. Vi behöver fortsätta att vara opartiska men samtidigt bli bättre på att tydliggöra hur det ser ut. Tillgång och efterfrågan.

Frågan diskuteras med andra SYV och yrkesgrupper men vi påstår att den behöver lyftas mer och mer med lärare. Det är lärarna som behöver se till att eleverna är studiemotiverade till de ämnena de

Anteckningar 2024-03-08, kl.9.00
Plats: Digitalt via Teams

läser. Koppla kurserna/ämnena till verkligheten. Många lärarna och övrig skolpersonal saknar kunskap om vad studie-och yrkesvägledning i bred bemärkelse innebär.

Kommentarer från andra: Nu ser vi inte att de kommer att skruva ner på utbildningsplatserna, kanske däremot inte heller skruva upp platserna med ökande elevkullar. Glenn tipsar om resultatet av årets rekryteringsenkät från Svenskt näringsliv, **Kompetens var god dröj**, som presenteras vid ett webbseminarium 21 mars, [se länk här](#).

10.55 Bemanning hos Gymnasieantagningen i sommar - Sandra Ström, GR

Gymnasieantagningen har varje år hjälp av SYV från våra kommuner i samband med slut- och reservantagningen, två veckor i juni och två veckor i augusti. Det är när antagningen har mycket i antagningsarbetet samtidigt som det kommer mycket frågor från allmänheten. Det brukar vara väldigt givande både för Gymnasieantagningen och för de SYV som kommer.

Sommaren 2024 är det Kungsbackas tur i juni och Partilles i augusti månad. Utbildningscheferna informeras varje år i börja av året och enhetschef Sabina Svahn tar kontakt med berörda kommuner under våren.

Anteckningar från SYV-nätverkets möten finns på www.goteborgsregionen.se.

Vid frånvaro, var vänlig kontakta samordnare Sandra Ström

sandra.strom@goteborgsregionen.se

Anteckningar 2024-03-08, kl.9.00

Plats: Digitalt via Teams

Inbjudna till dagens nätverksmöte

Louise Paulsson, Ale (grundskola)
Emma Bresche Hellström, Alingsås (gymnasieskola)
Shirin Salehi Khoygani, Göteborg (vuxenutbildning)
Eleine Håmark, Göteborg (vuxenutbildning)
Jessica Bonnier, Göteborg (gymnasieskola)
Mona Zhang, Göteborg (grundskola)
Glenn Castenbladh Rafors, Härryda (grundskola)
Åsa Sevandersson, Kungsbacka (grundskola)
Sanna Andersson, Kungsbacka (gymnasieskola)
Hanna Strand, Kungälv (grundskola)
Rebecka Möller, Lerum (grundskola)
Ann-katrin Johannsson, Lilla Edet (grundskola, anpassad grundskola)
My Olsen-Thorley, Mölndal (grundskola) Kan inte delta
Lena Sundin, Mölndal (anpassad grund- och gymnasieskola)
Maryam Zare, Partille (grundskola) Kan inte delta
Malin Winberg, Stenungsund (grundskola)
Sandra Hasselgren, Tjörn (grundskola)
Andrea Hansson, Öckerö (grundskola)

Päivi Malmsten, ordförande Kan inte delta
Sandra Ström, GR, samordnare